

Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa
Zakład Wytrzymałości Materiałów i Konstrukcji

Metoda elementów skończonych (MES1)

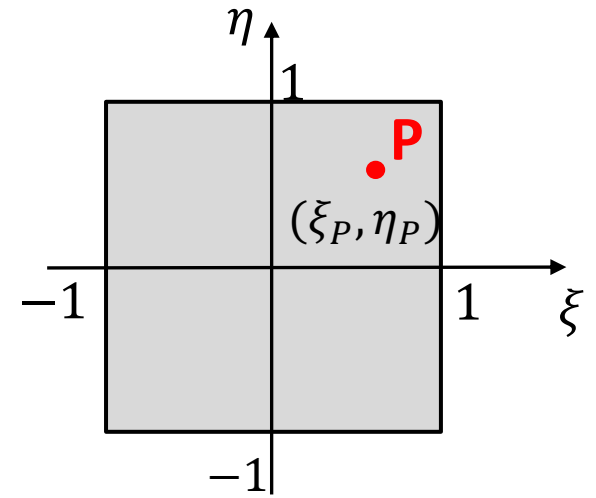
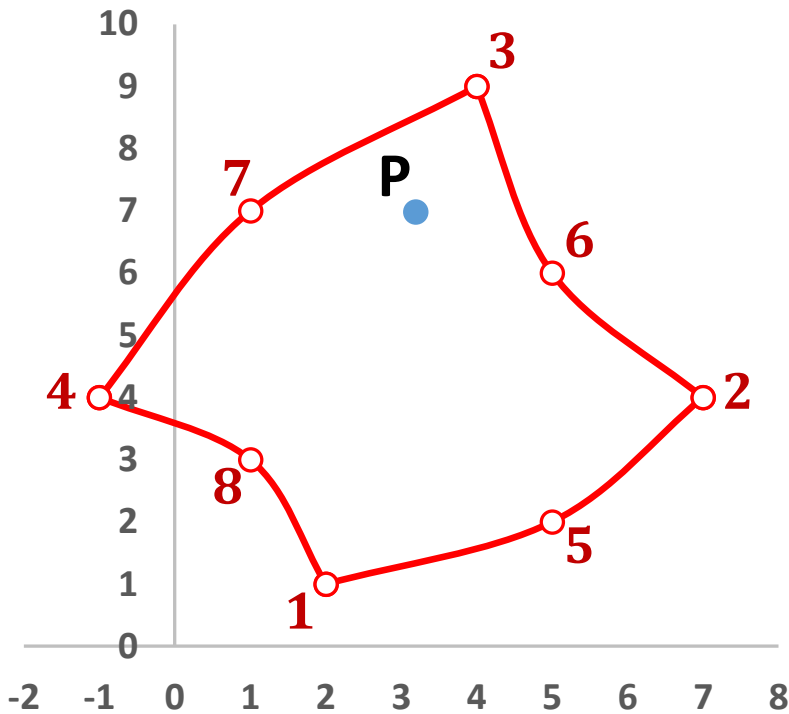
Wykład 4B. 8-węzłowy element czworokątny przykład

03.2024

Przykład 1. Element 8-węzł. Znaleźć współrzędne i det [J] w punkcie P

współrzędne w układzie naturalnym:

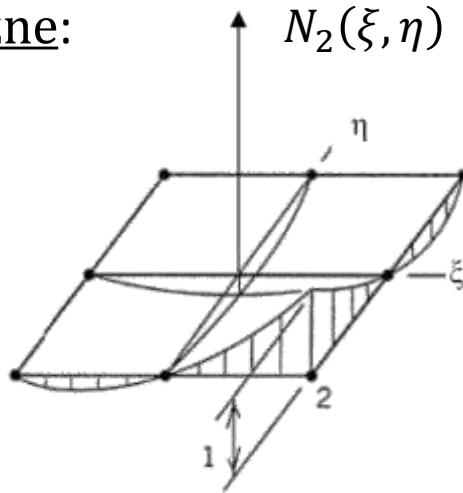
$$\xi_P = \eta_P = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\{x_i\}_e = \begin{Bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ x_8 \end{Bmatrix}_{8 \times 1} = \begin{Bmatrix} 2 \\ 7 \\ 4 \\ -1 \\ 5 \\ 5 \\ 1 \\ 1 \end{Bmatrix} ; \quad \{y_i\}_e = \begin{Bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ y_8 \end{Bmatrix}_{8 \times 1} = \begin{Bmatrix} 4 \\ 9 \\ 4 \\ 2 \\ 6 \\ 7 \\ 3 \end{Bmatrix}$$

Funkcje kształtu 8-węzłowego elementu czworokątnego

węzły narożne:

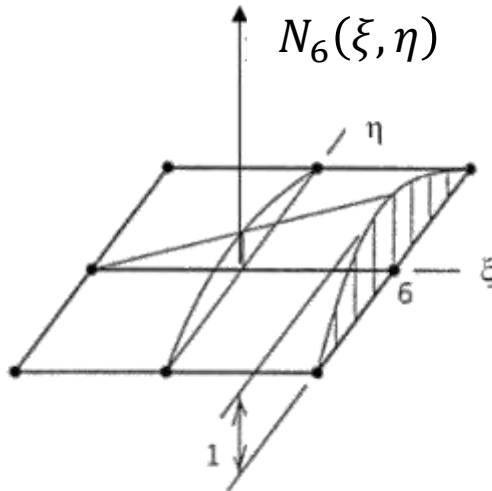
$$N_1(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1-\xi)(1-\eta)(1+\xi+\eta)$$

$$N_2(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1+\xi)(1-\eta)(1-\xi+\eta)$$

$$N_3(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1+\xi)(1+\eta)(1-\xi-\eta)$$

$$N_4(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1-\xi)(1+\eta)(1+\xi-\eta)$$

węzły w środku boków:

$$N_5(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1-\xi^2)(1-\eta)$$

$$N_6(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1+\xi)(1-\eta^2)$$

$$N_7(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1-\xi^2)(1+\eta)$$

$$N_8(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1-\xi)(1-\eta^2)$$

Przykładowa funkcja kształtu i jej pochodna dla węzła 1

$$N_1(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1-\xi)(1-\eta)(1+\xi+\eta)$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4}(1-\eta) \frac{\partial [(1-\xi)(1+\xi+\eta)]}{\partial \xi} =$$

$$= -\frac{1}{4}(1-\eta) \left[\frac{\partial (1-\xi)}{\partial \xi} (1+\xi+\eta) + \frac{\partial (1+\xi+\eta)}{\partial \xi} \cdot (1-\xi) \right] =$$

$$= -\frac{1}{4}(1-\eta) \left[-1 \cdot (1+\xi+\eta) + 1 \cdot (1-\xi) \right] =$$

$$= -\frac{1}{4}(1-\eta) [-1 - \xi - \eta + 1 - \xi] = -\frac{1}{4}(1-\eta) [-2\xi - \eta] =$$

$$= \frac{1}{4}(1-\eta)(2\xi + \eta)$$

Funkcje kształtu i ich pochodne dla elementu 8-węzłowego

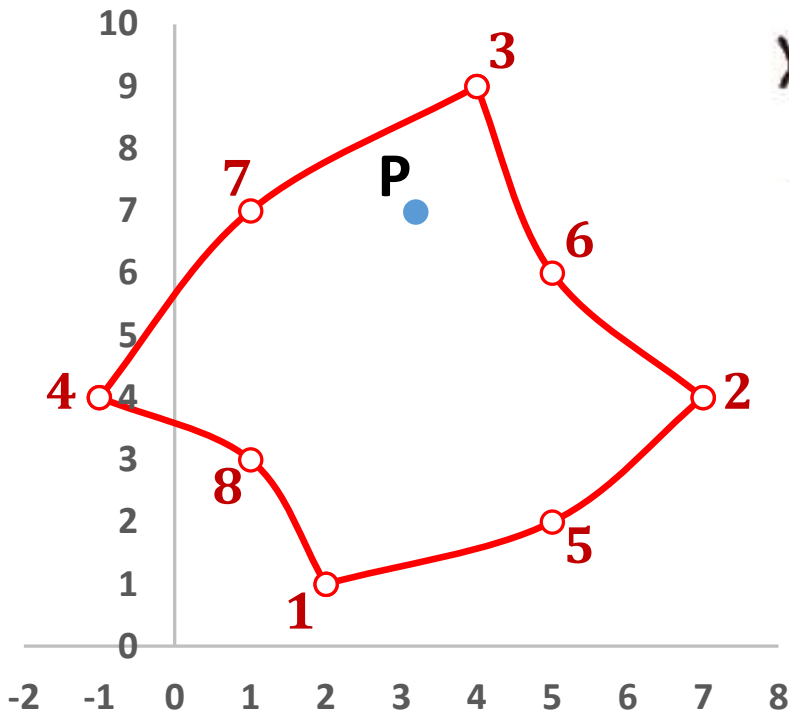
i	$\frac{\partial N_i}{\partial \xi}$	$\frac{\partial N_i}{\partial \eta}$
1	$\frac{1}{4}(1-\eta)(2\xi+\eta)$	$\frac{1}{4}(1-\xi)(\xi+2\eta)$
2	$\frac{1}{4}(1-\eta)(2\xi-\eta)$	$\frac{1}{4}(1+\xi)(2\eta-\xi)$
3	$\frac{1}{4}(1+\eta)(2\xi+\eta)$	$\frac{1}{4}(1+\xi)(\xi+2\eta)$
4	$\frac{1}{4}(1+\eta)(2\xi-\eta)$	$\frac{1}{4}(1-\xi)(2\eta-\xi)$
5	$-(1-\eta)\xi$	$-\frac{1}{2}(1-\xi^2)$
6	$\frac{1}{2}(1-\eta^2)$	$-(1+\xi)\cdot\eta$
7	$-(1+\eta)\xi$	$\frac{1}{2}(1-\xi^2)$
8	$-\frac{1}{2}(1-\eta^2)$	$-(1-\xi)\cdot\eta$

Współrzędne punktu P aproksymowane funkcjami kształtu

współrzędne w układzie kartezjańskim:

$$x_p = \underset{4 \times 8}{[N(\xi_p, \eta_p)]} \cdot \underset{8 \times 1}{\{x_i\}_e} = 3.1925 \text{ mm}$$

$$y_p = \underset{4 \times 8}{[N(\xi_p, \eta_p)]} \cdot \underset{8 \times 1}{\{y_i\}_e} = 6.9761 \text{ mm}$$

$$\underset{8 \times 1}{\{x_i\}_e} = \begin{Bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ x_8 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 2 \\ 7 \\ 4 \\ -1 \\ 5 \\ 5 \\ 1 \\ 1 \end{Bmatrix} ; \quad \underset{8 \times 1}{\{y_i\}_e} = \begin{Bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ y_8 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 4 \\ 9 \\ 4 \\ 2 \\ 6 \\ 7 \\ 3 \end{Bmatrix}$$

Wyznacznik macierzy Jacobiego dla punktu P

$$\det[J] = \left(\frac{\partial[N(\xi,\eta)]}{\partial\xi} \{x_i\}_e \right)_{1 \times 8} \left(\frac{\partial[N(\xi,\eta)]}{\partial\eta} \{y_i\}_e \right)_{8 \times 1} - \left(\frac{\partial[N(\xi,\eta)]}{\partial\xi} \{y_i\}_e \right)_{1 \times 8} \left(\frac{\partial[N(\xi,\eta)]}{\partial\eta} \{x_i\}_e \right)_{8 \times 1}$$

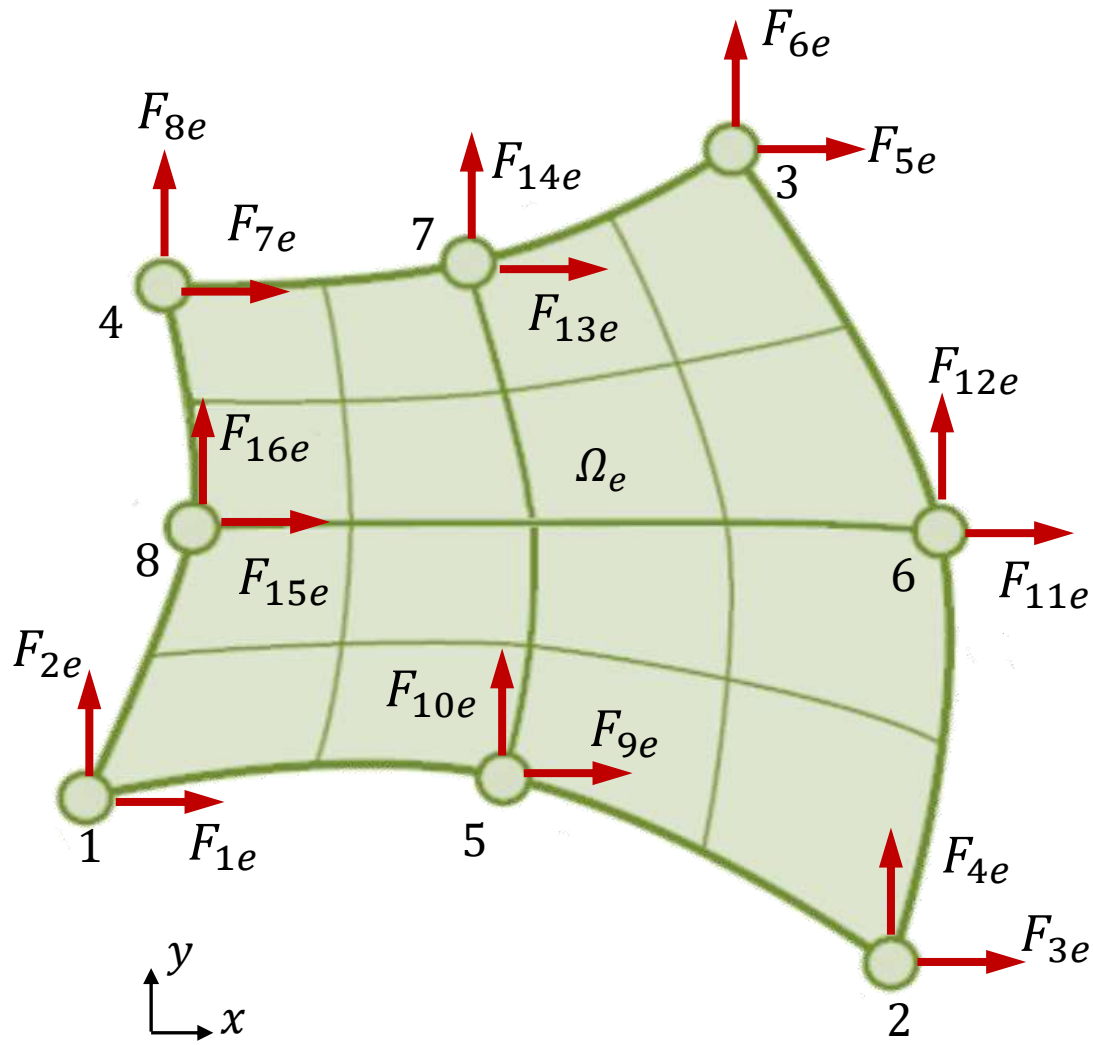
$$\{x_i\}_e = \begin{Bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ x_8 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 2 \\ 7 \\ 4 \\ -1 \\ 5 \\ 5 \\ 1 \\ 1 \end{Bmatrix} ; \quad \{y_i\}_e = \begin{Bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ y_8 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 1 \\ 4 \\ 9 \\ 4 \\ 2 \\ 6 \\ 7 \\ 3 \end{Bmatrix}$$

ξ	0.57735							
η	0.57735							
i	1	2	3	4	5	6	7	8
N	-0.09623	-0.16667	0.096225	-0.16667	0.140883	0.525783	0.525783	0.140883
dN/d ξ	0.183013	0.061004	0.683013	0.227671	-0.24402	0.333333	-0.91068	-0.33333
dN/d η	0.183013	0.227671	0.683013	0.061004	-0.33333	-0.91068	0.333333	-0.24402
det[J]	9.821367							

Wektor obciążenia zastępczego w elemencie 8-węzłowym

$$[F]_e$$

$$16 \times 1$$

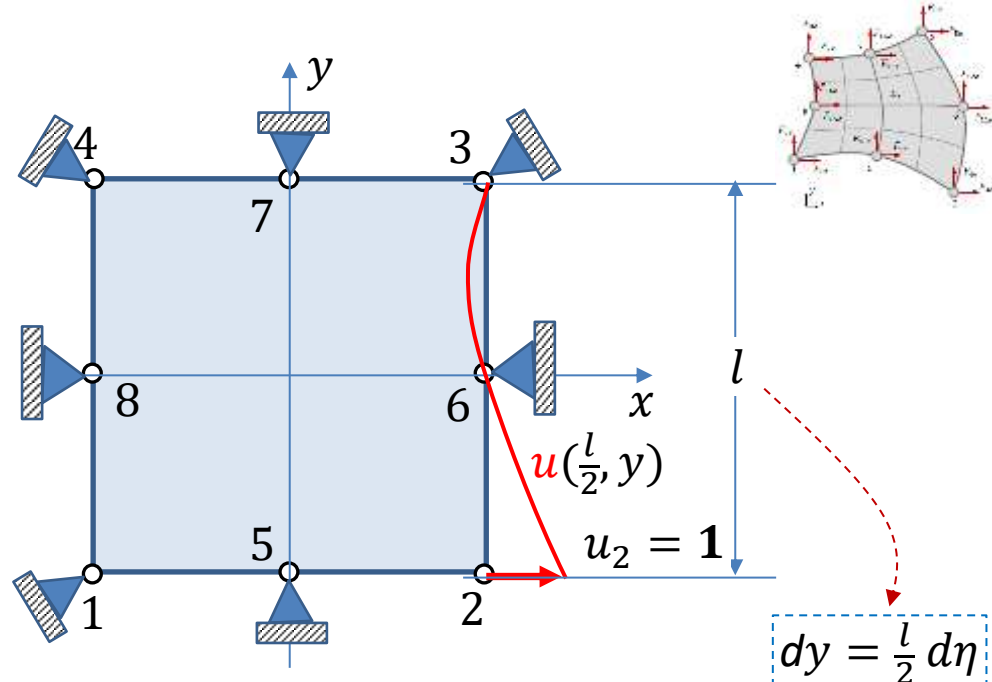
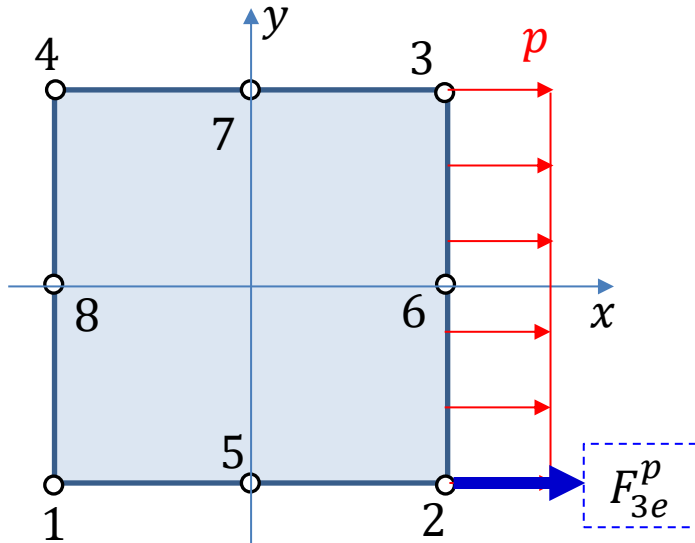
$$\{F\}_e = \begin{Bmatrix} F_1 \\ F_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ F_{16} \end{Bmatrix}_e$$

➔ Wyznaczenie zastępczych sił w elemencie 8-węzłowym

Przykład 2 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił powierzchniowych

Poszukamy zastępczej siły w węźle 2 pochodzącej od stałego wydatku obciążenia p działającego na krawędzi 2-3

równoważny wektor obciążenia od obciążenia powierzchniowego:

$$[F^p]_e = t_e \int_0^l [p][N] ds$$

Praca siły zastępczej F_{3e}^p na przemieszczeniu 1

praca obciążenia $p(x, y)$ na przemieszczeniu $u(x, y)$

$$F_{3e}^p \cdot 1 = t_e \int_0^l p(x, y) u\left(\frac{l}{2}, y\right) dy$$

$$F_{3e}^p = t_e \int_0^l p N_2 dy$$

$$dy = \frac{l}{2} d\eta$$

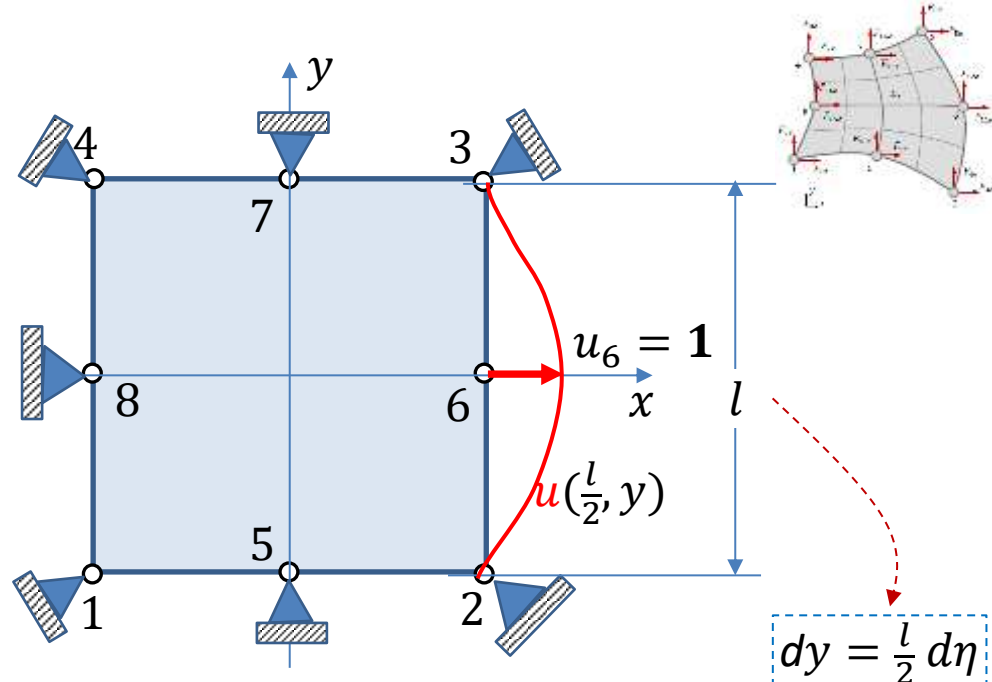
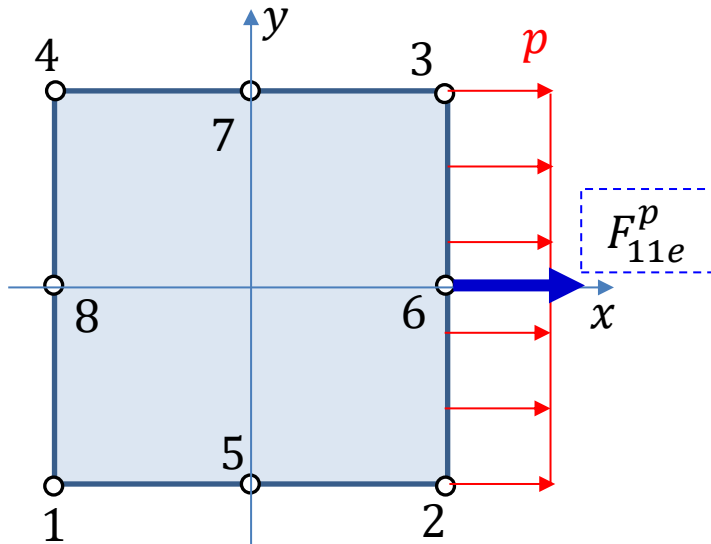
$$N_2(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1 + \xi)(1 - \eta)(1 - \xi + \eta)$$

$$N_2(1, \eta) = -\frac{1}{2}(1 - \eta)\eta$$

$$F_{3e}^p = t_e p \int_{-1}^1 \frac{1}{2}(\eta - 1)\eta \frac{l}{2} d\eta = \frac{pl}{4} t_e \left(\frac{1}{3}\eta^3 - \frac{1}{2}\eta^2 \right) \Big|_{-1}^1 = \frac{pl}{6} t_e$$

Przykład 2 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił powierzchniowych

Poszukamy zastępczej siły w węźle 6 pochodzącej od stałego wydatku obciążenia p działającego na krawędzi 2-3

równoważny wektor obciążenia od obciążenia powierzchniowego:

$$[F^p]_e = t_e \int_0^l [p][N] ds$$

Praca siły zastępczej F_{11e}^p na przemieszczeniu 1

praca obciążenia $p(x, y)$ na przemieszczeniu $u(x, y)$

$$F_{11e}^p \cdot 1 = t_e \int_0^l p(x, y) u(\frac{l}{2}, y) dy$$

$$F_{11e}^p = t_e \int_0^l p N_6 dy$$

$$dy = \frac{l}{2} d\eta$$

$$N_6(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1 + \xi)(1 - \eta^2)$$

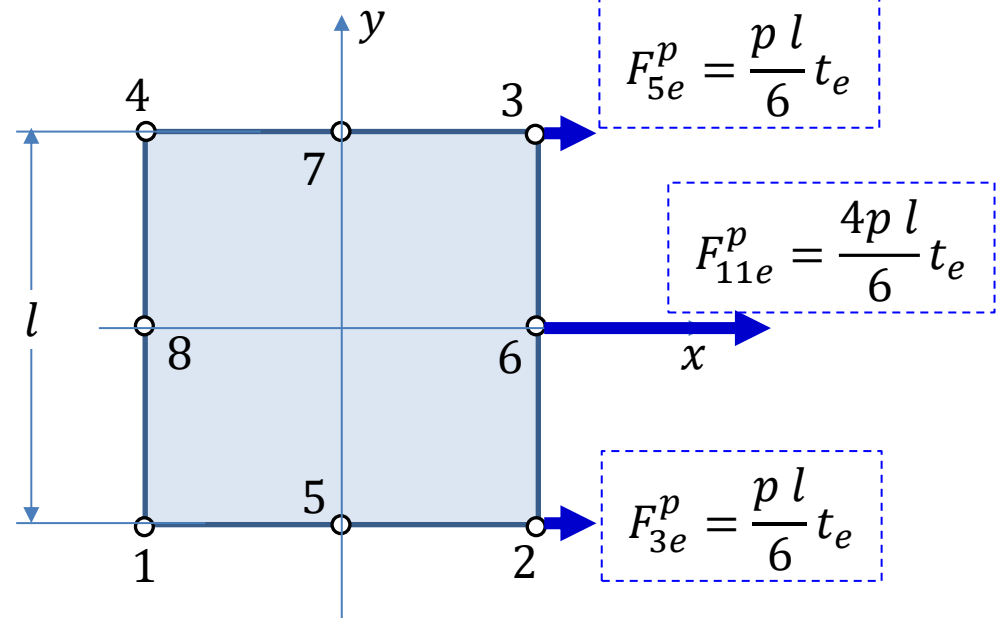
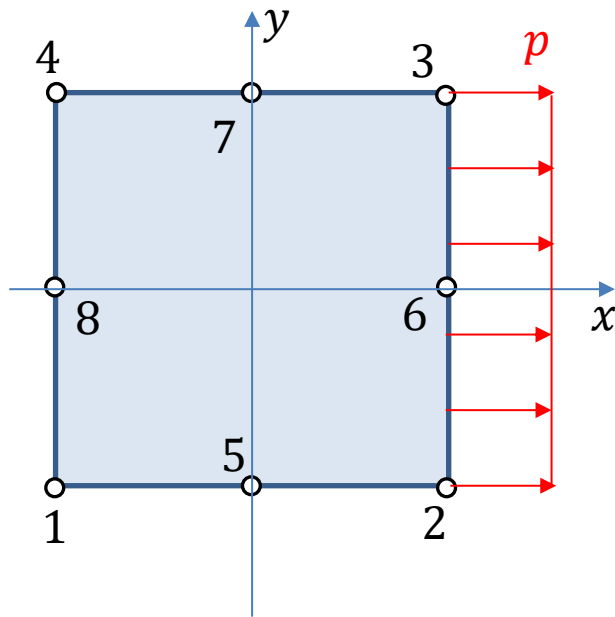
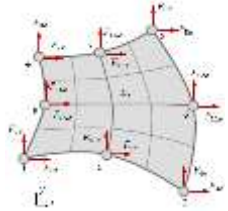
$$N_6(1, \eta) = 1 - \eta^2$$

$$F_{11e}^p = t_e p \int_{-1}^1 (1 - \eta^2) \frac{l}{2} d\eta =$$

$$= \frac{p l}{2} t_e \left(\eta - \frac{1}{3} \eta^3 \right) \Big|_{-1}^1 = \frac{2 p l}{3} t_e$$

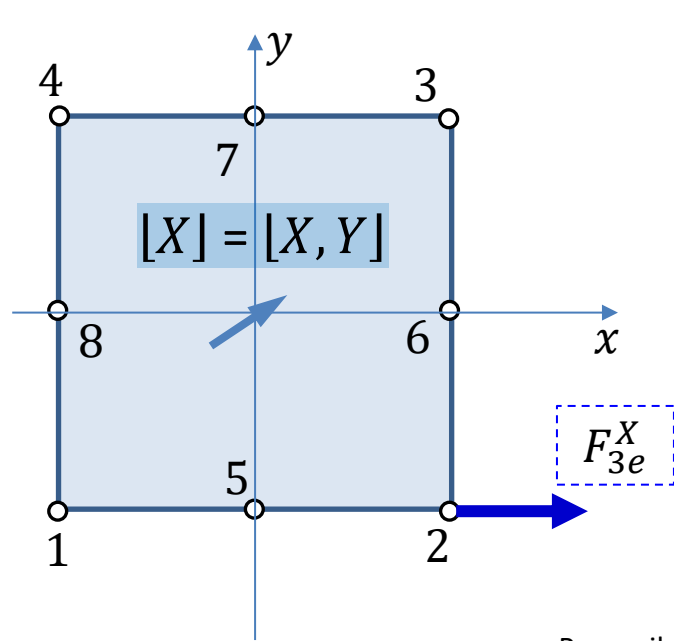
Przykład 2 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił powierzchniowych

Węzłowe siły zastępcze pochodzącej od stałego wydatku obciążenia p działającego na krawędzi 2-3

Przykład 3 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił masowych

Poszukamy zastępczej siły w węźle 2 pochodzącej od stałego wydatku obciążenia masowego X

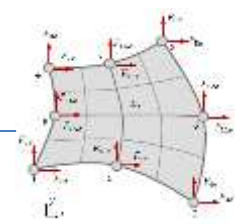
równoważny wektor obciążenia od obciążenia masowego:

$$[F^X]_e = t_e \int_{A_e} [X][N] dA_e$$

Praca siły zastępczej F_{3e}^X na przemieszczeniu 1

pracy obciążenia X na przemieszczeniu $u(x, y)$

$$F_{3e}^X \cdot 1 = t_e \int_{A_e} X u(x, y) dA$$

$$\begin{aligned} dy &= \frac{l}{2} d\eta \\ dx &= \frac{l}{2} d\xi \end{aligned}$$

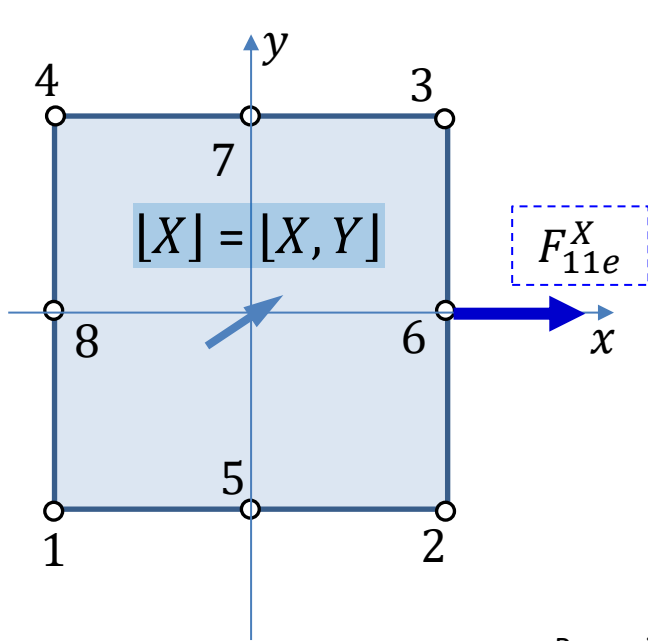
$$F_{3e}^X = t_e \int_{A_e} X N_2 dA$$

$$N_2(\xi, \eta) = -\frac{1}{4}(1 + \xi)(1 - \eta)(1 - \xi + \eta)$$

$$F_{3e}^X = t_e X \int_{-1}^1 \int_{-1}^1 -\frac{1}{4}(1 + \xi)(1 - \eta)(1 - \xi + \eta) \frac{l}{2} d\xi \frac{l}{2} d\eta = -\frac{1}{12} t_e X l^2$$

Przykład 3 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił masowych

Poszukamy zastępczej siły w węźle 6 pochodzącej od stałego wydatku obciążenia masowego X

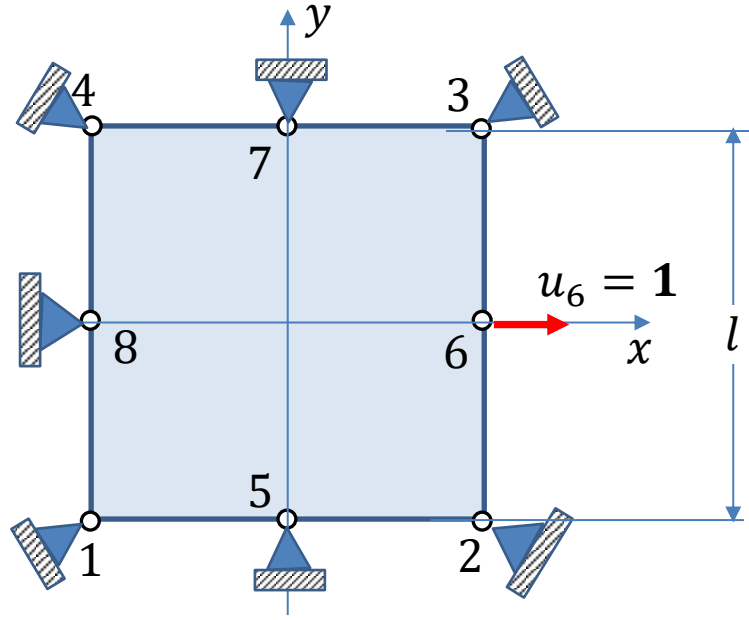

równoważny wektor obciążenia od obciążenia masowego:

$$[F^X]_e = t_e \int_{A_e} [X][N] dA_e$$

$$N_6(\xi, \eta) = \frac{1}{2}(1 + \xi)(1 - \eta^2)$$

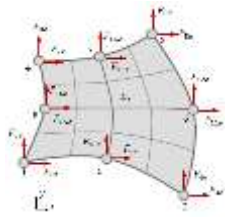
$$F_{11e}^X = t_e X \int_{-1}^1 \int_{-1}^1 \frac{1}{2}(1 + \xi)(1 - \eta^2) \frac{l}{2} d\xi \frac{l}{2} d\eta = \frac{1}{3} t_e X l^2$$

Praca siły zastępczej F_{11e}^X na przemieszczeniu 1

pracy obciążenia X na przemieszczeniu $u(x, y)$

$$F_{11e}^X \cdot 1 = t_e \int_{A_e} X u(x, y) dA$$

$$\begin{aligned} dy &= \frac{l}{2} d\eta \\ dx &= \frac{l}{2} d\xi \end{aligned}$$

$$F_{11e}^X = t_e \int_{A_e} X N_6 dA$$

Przykład 3 Wyznaczenie zastępczej siły w elemencie 8-węzłowym od sił powierzchniowych

Węzłowe siły zastępcze pochodzącej od stałego wydatku obciążenia masowego $\mathbf{X} = [X, Y]$

